

עין משפט ונר מצוה

נטי:

הוה סיים מסאני אוכמי. משמע שלא היו רגילין צמנעלים שחורין וכן משמע צסדר תעניות אלו (תענית כג. וסס) דקאמר אדהכי אתא הוא גברא דסייס מסאני אוכמי ולא רמי חוטי כדי שלא יכירו צו שהוא יהודי ותימה דצפ"ק דביה (דף טו.) תנן

אין משלחין מנעל לנן ציו"ט מפני שרץך ציאת הגיר להשחירו משמע שלא היו נועלים אלא שחור ואומר ר"ת דהמנעל ודאי היה שחור אבל הרלועות היו לצנות ומסאני אוכמי דהכא ודמסקת תענית היינו המנעל והרלועות הכל היה שחור [א] והיינו דלמרינן צפרק צן סורר (פסהדרין דף עד: וסס)^[1] צשעת השמד אפי' לשנויי ערקתא דמסאני אסור שהרלועות היו משונות משל נכרים ואצילות דלליעור היה כזה שהיה לבוש שחורים ומתכסה שחורים והיה רויזה שאפי' הרלועות יהיו שחורים שלא יהא עליו כלל ד' לצונות מפני חיבתה של ירושלים:

כתב דראשון וא' חתמה לו ב'. צסוף מי שהיה נשוי (כתובות דף נה. וסס)^[1] מפרש רב אשי דאפילו ר"מ לא קאמר אלא צשני לקוחות דאס איתא דנחת רוח עבדה מקמא אצעי לה למעצד אבל צלוקא אחד אפילו ר"מ מודה וא"ת דצפ" הנזקין (גיטין נה. וסס)^[1] גבי לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל אמר רב לא שנו אלא דא"ל לך חזק וקני אבל צשטר קנה ואלקח מן האיש וחזר ולקח מהאשה קאי כדמוכח צסוגיא ואור"י שיש לחלק צין כתצה צשטר עצמו של צעל לכתצה שטר צפני עצמו ועוד אומר ר"י דאפילו צשטר של צעל איירי התם אלא שכתצה שהיא עצמה מכרה לנלקוחות אבל חתמה לו דהכא היינו שמתלה שעצור כתובתה שיש לה על שדה זו וכן משמע לשון חתמה כלומר שנתרצית צמקא ולא מחמה צו ור"ה אלעזר משנ"ץ פ"י דטעמא דרב התם צשטר קונה משום דס"ל אחריות טעות סופר הוא והוי כאילו קבל עליה אחריות אבל אם פירש

צלא אחריות לא קנה אפי' צשטר ושמואל דאמר עד שכתמוצ לו אחריות משום דקסבר אחריות לאו טעות סופר הוא דפלגי צהכי צפ"ק צצבא מצינא (דף יז.) דשמואל קאמר צהדיא דשעצור צריך לימלך ורב נמי אמר התם נמצא שאינו שלו רב אמר יש לו מעות ויש לו צצח ומשמע דפשיטא ליה דאפי' לא פירש לו את הצצח קאמר רב דיש לו צצח והיינו משום דלית ליה דאחריות טעות סופר הוא: **ופסק ה"לבה בר"ש דאמר אב"ה פירות גמורין ב'.** פ"י ר"ח דמהכא פשיטא לן צפרק נערה צתמוצות (דף נה. וסס)^[1] דכל העומד לגזוז כגוז דמי לענין צעל חוצ דלא טריף להו אע"ג דפלוגמא לענין צצועה צפרק צצועת דדיינין (שצועות דף מג. וסס)^[1] צענצים העומדים ליצרך אי כצנורות דמיין אי לא: **המגדריש** בתוך שדה חבירו וכו'. אצטרך למיתניא או למסתמא דלא כרצי או לאשמעינן דאפילו רצי מודה צהא כדמפרש צגמרא:

לבתה הרוח בולץ פטורין. פרי"י דצרות מצייה איירי כדמשמע צגמ' דסתם ליצוי דרוח מיירי צרוח מצייה מדפריך עלה דצרייתא וליהוי כזורה ורוח מסייעתו ואי צרוח שאין מצייה הא לא היה ליה לאסוקי אדעתיה וא"ת כיון דמתלצה צרוח מצייה יתחייב האחרון של הנחת עניים ס' [ואור] דצכל דוכתי אשכתן שמתחייב לענין אש צשיכול להזיק צרוח מצייה כגון אצנו וסכינו ומשאו שהניח צראש גגו ונפלו צרוח מצייה והזיקו וכופף קמת חצירו צפני דעליקה דמציא ליה צרוח מצייה ואין לחלק משום צצהנהו אין מחוסר אלא הולכת האש צעלמא ע"י רוח מצייה אבל כאן מחוסר ליצוי ואין שם אש עליו ולא קרינא ציה המצעיר את הצערה דהא צפ"ק (דף ט:.) אמר גחלת כמה דציבק ליה מעמיא עמיא ואולא אע"פ שמתנדנדת צעלטולו מעמיא עמיא ואולא הא אם דרכה להתלצות ע"י דנדודו של חרש המטלטלה היה המוסר לו חייב הכא נמי יהיה האחרון חייב אע"פ שמחוסר ליצוי וי"ל דלצתו הרוח דמתני' קאי אצא אחר וליצה דהשתא הוי ליצה וליצתה הרוח כצרייתא דגמ' וכן משמע לישנא דכולן וצאין צליצויו כדי ללצות ולא צרוח צפני עצמו כדי ללצות כמו שאפרש צגמ' וצתסם דחק לפרש דליצתו הרוח היינו לפרש דליצתו הרוח היינו שליצתה הרוח צפני עצמה צרוח שאין מצייה וליצה וליצתו הרוח צגמ' צין מצייה צין אין מצייה וכגון שקודם ליצוי כצר צא הרוח שליצתו לצסוף איזה רוח שהיה דמאחר צצא כצר כך לי שאינו מצייה כמצייה וכן משמע מתוך מירויו של רצא שפריך כגון שליצה צרוח מצייה וליצתו הרוח צרוח שאינה מצייה מכלל דמעיקרא ס"ד שמעיקרא צא הרוח שצסוף ליצה וכן משמע צירושלמי דמתניתין איירי צרוח שאינה מצייה דגריסין התם ליצתו הרוח כולן פטורין תמן אמרינן צרוח של אנוסים אבל צרוח שהעולם מתנהג צו חייב ר' יוחנן ור"ל תרוייהו אמרי אפי' צרוח שהעולם מתנהג צו שפעמים הוא צא ופעמים אין צא:

הכונס פרק ששי בבא קמא

מסאני אוכמי. מנהג אצלים: **כופרא**. צתמרים כצוסר צענצים: **דמי כופרא**. אינו כלום לימכר עכשיו: **והא הוו סמרי**. לאחר זמן: **צששים**. עם הקרקע דהכל צכלל שהקונה קרקע צפירותיה נותן עיניו קצת צצצח של אחר זמן: **דן רב**. מעשה עצד: **פסק הלכסא**. כלומר לימד לתלמידים

שהלכה כר"ש הלכה פסוקה לדורות: **לא חסמה** לו. שדה המיוחדת לכתובה: **אצדה כסוצפס**. ולא מצינו לומר נחת רוח עשיתי לצעלי דא"כ הוה לה למעצד לראשון אלא ודאי גמרה ומקניא: **נער צי דני**. שומר הגרנות שמתנהגן היה לעשות כל צני הצקעה צגורן אחד זה גדישו זה גדישו וממנין שומר וצההיא אפי' רצי מודה: **מתני'** **המציא אס העלים חייב**. דאי לאו אחרון קמא לא עציד מידי: **גמ'** **לצפא**. צצת טנליי"ש: **גוואל**. קוליס: **סלתא**

אמר כוותיק אמר להו הא שמואל חי ובית דינו קיים שדרו קמיה דשמואל אמר להו שפיר קאמר לכו בששים ושבקהו: ר"ש אומר אכלה פירות גמורים כו': מ"ט הא דאמר רחמנא י'בער בשדה אחר ^ומלמד ששמן על גב השדה ה"מ מידי דצריך לשדה הני כיון דלא צריכי לשדה בעינייהו בעי שלומי אמר רב הונא בר חייא א"ר ירמיה בר אבא דן רב כר"מ ופסק הלכתא כר"ש דן רב כר"מ דתניא" ^אכתב לראשון ולא חתמה לו לשני וחתמה לו אבדה כתובתה דברי ר"מ רבי יהודה אומר יכולה היא שתאמר נחת רוח עשיתי לבעלי אתם מה לכם עלי ופסק הלכתא כר"ש כי הא דתנן ר"ש אומר אכלה פירות גמורין משלמת פירות גמורין אם סאה סאה אם סאתים סאתים: **מתני'** ^יהמגדריש בתוך שדה חבירו שלא ברשות ואכלתן בהמתו של בעל השדה פטור ואם הוזקה בהן בעל הגדריש חייב ואם הגדריש ברשות בעל השדה חייב: **גמ'** לימא תנן דלא כרבי דאי כרבי ^ההאמר עד שיקבל עליו בעל הבית לשמור אמר רב פפא הכא י'גמטר בי דרי עסקינן דכיון דא"ל עייל וגדוש עייל ואנטר לך הוא: **מתני'** ^דהשולח את הבערה ביד חרש שומה וקמן פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים ישלח ביד פקח הפקח חייב י'אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים המביא את העצים חייב י'אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור המביא את האור חייב י'בא אחר ולייבה המלכה חייב ליבתה הרוח כולן פטורין: **גמ'** ^אאמר ר"ל משמיה דחזקיה י'לא שנו אלא שמסר לו גחלת ולייבה אבל מסר לו שלחבת חייב מ"ט מעשיו קא גרמו לו ורבי יוחנן אמר אפילו מסר לו שלחבת פטור מ"ט צבתא דחרש גרמה לו ולא מחייב עד שימסור לו גוואא סלתא

צלא אחריות לא קנה אפי' צשטר ושמואל דאמר עד שכתמוצ לו אחריות משום דקסבר אחריות לאו טעות סופר הוא דפלגי צהכי צפ"ק צצבא מצינא (דף יז.) דשמואל קאמר צהדיא דשעצור צריך לימלך ורב נמי אמר התם נמצא שאינו שלו רב אמר יש לו מעות ויש לו צצח ומשמע דפשיטא ליה דאפי' לא פירש לו את הצצח קאמר רב דיש לו צצח והיינו משום דלית ליה דאחריות טעות סופר הוא: **ופסק ה"לבה בר"ש דאמר אב"ה פירות גמורין ב'.** פ"י ר"ח דמהכא פשיטא לן צפרק נערה צתמוצות (דף נה. וסס)^[1] דכל העומד לגזוז כגוז דמי לענין צעל חוצ דלא טריף להו אע"ג דפלוגמא לענין צצועה צפרק צצועת דדיינין (שצועות דף מג. וסס)^[1] צענצים העומדים ליצרך אי כצנורות דמיין אי לא: **המגדריש** בתוך שדה חבירו וכו'. אצטרך למיתניא או למסתמא דלא כרצי או לאשמעינן דאפילו רצי מודה צהא כדמפרש צגמרא:

לבתה הרוח בולץ פטורין. פרי"י דצרות מצייה איירי כדמשמע צגמ' דסתם ליצוי דרוח מיירי צרוח מצייה מדפריך עלה דצרייתא וליהוי כזורה ורוח מסייעתו ואי צרוח שאין מצייה הא לא היה ליה לאסוקי אדעתיה וא"ת כיון דמתלצה צרוח מצייה יתחייב האחרון של הנחת עניים ס' [ואור] דצכל דוכתי אשכתן שמתחייב לענין אש צשיכול להזיק צרוח מצייה כגון אצנו וסכינו ומשאו שהניח צראש גגו ונפלו צרוח מצייה והזיקו וכופף קמת חצירו צפני דעליקה דמציא ליה צרוח מצייה ואין לחלק משום צצהנהו אין מחוסר אלא הולכת האש צעלמא ע"י רוח מצייה אבל כאן מחוסר ליצוי ואין שם אש עליו ולא קרינא ציה המצעיר את הצערה דהא צפ"ק (דף ט:.) אמר גחלת כמה דציבק ליה מעמיא עמיא ואולא אע"פ שמתנדנדת צעלטולו מעמיא עמיא ואולא הא אם דרכה להתלצות ע"י דנדודו של חרש המטלטלה היה המוסר לו חייב הכא נמי יהיה האחרון חייב אע"פ שמחוסר ליצוי וי"ל דלצתו הרוח דמתני' קאי אצא אחר וליצה דהשתא הוי ליצה וליצתה הרוח כצרייתא דגמ' וכן משמע לישנא דכולן וצאין צליצויו כדי ללצות ולא צרוח צפני עצמו כדי ללצות כמו שאפרש צגמ' וצתסם דחק לפרש דליצתו הרוח היינו לפרש דליצתו הרוח היינו שליצתה הרוח צפני עצמה צרוח שאין מצייה וליצה וליצתו הרוח צגמ' צין מצייה צין אין מצייה וכגון שקודם ליצוי כצר צא הרוח שליצתו לצסוף איזה רוח שהיה דמאחר צצא כצר כך לי שאינו מצייה כמצייה וכן משמע מתוך מירויו של רצא שפריך כגון שליצה צרוח מצייה וליצתו הרוח צרוח שאינה מצייה מכלל דמעיקרא ס"ד שמעיקרא צא הרוח שצסוף ליצה וכן משמע צירושלמי דמתניתין איירי צרוח שאינה מצייה דגריסין התם ליצתו הרוח כולן פטורין תמן אמרינן צרוח של אנוסים אבל צרוח שהעולם מתנהג צו חייב ר' יוחנן ור"ל תרוייהו אמרי אפי' צרוח שהעולם מתנהג צו שפעמים הוא צא ופעמים אין צא:

מסורת הש"ס

א) [לעיל נח: א.] ב) כתובות נה. א) לעיל נח: ב"מ פא: ב)ה. מ. ד) לעיל כג: ט. קדושין מב: ט) לעיל ט: ע"ש] כג: ע"ש] א) וד"ה אפילו, א) [ד"ה כתבה], א) [ד"ה אצל], ט) [ד"ה אפילו], א) [ד"ה כצנורות], ס) [ד"ה שומר], ב) רש"י,

תורה אור השלם

1. כי יבער איש שדה או כרם ושלח את בעירו ובער בשדה אחר מיטב שדרו ומיטב פירוו ישלם:
שמות כב ד

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה הוה כו' והיינו דלמרינן טו. י"ב אצל הרל"ף והרא"ש (בסנהדרין שם) כתבו של יספאל היו שחורות וזהלם אלומוות:

לעני רש"י

טנליי"ש [טיטילא"א]. צבת.

רבינו חננאל

האי דקין כופרא מאי משלם. א"ל דמי כופרא. והוא הוי תמרי א"ל דמי תמרי. והא לאו תמרי שקל. פי' כל זמן שהפרי רך ולא נגמר נקרא כופרי. ופסק הלכתא כרבי שמעון דאמר אכלה פירות גמורין כו'. פי' ר"ח דמהכא פשיטא לן בפרק נערות בכתובות דכל העומד לגזוז כגוז דמי לענין בעל חוב דלא טריף להו, אע"ג דפלוגתא לענין שבועה בפרק שבועה הדיינין בענבים העומדים ליבצר אי כצנורות דמיין אי לא. [השולח את] הבעריה ביד חרש שומה וקמן פטור מציני אדם וחייב בדיני שמים. אוקמה ר' יוחנן [אפילו] מסר להו להבה פטור. מאי טעמא צבתא דחרש גרים ולא מיחייב עד דמסר ליה גו'נאוא אן